

Spis treści

Przedmowa	13
PODSTAWY EPIDEMIOLOGII WETERYNARYJNEJ	15
Relacje między drobnoustrojami a zwierzętami	16
Czynniki warunkujące powstawanie i szerzenie się chorób zakaźnych	18
Łańcuch epidemiologiczny (epizootyczny)	18
Źródło zakażenia i ognisko choroby zakaźnej	18
Zarazek, rezerwuwar zarazka, nosicielstwo i siewstwo	20
Zakażenie	22
Drogi szerzenia się chorób zakaźnych i epidemii	24
Wektory chorób zakaźnych	25
Czynniki zwiększające podatność na choroby zakaźne	26
Charakterystyka epidemii (epizootii)	27
Stadia rozwoju epidemii (epizootii)	29
Typy rozwoju chorób zakaźnych	31
Podstawowe prawa szerzenia się epidemii (epizootii)	32
Przepisy prawne dotyczące zwalczania chorób zakaźnych zwierząt	33
Klasyfikacja chorób według Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE) ..	35
Lista chorób zgłaszanych do OIE	36
Choroby zwierząt podlegające obowiązkowi zwalczania i obowiązkowi rejestracji .	37
Lista chorób zwierząt o istotnym znaczeniu w obrocie międzynarodowym, według OIE, obowiązująca od 2009 roku	39
Postępowanie przeciwepidemiczne (przeciwepizootyczne)	41
Kwarantanna	41
Ubój chorych zwierząt	42
Unieszkodliwianie zwłok	43
Izolacja zwierząt chorych	44
Leczenie	44
Transport zwierząt	45
Dezynfekcja, deratyzacja i dezynsekcja	45
Nadzór i monitoring zdrowia zwierząt	47
Ryzyko przeniesienia chorób zakaźnych zwierząt poprzez transfer zarodków ..	48
Rozpoznawanie chorób zakaźnych	49

Wywiad	49
Badanie kliniczne	51
Badanie anatomo- i histopatologiczne	51
Próby biologiczne	52
Badania bakteriologiczne, wirusologiczne, mikologiczne i parazytologiczne .	52
Badania serologiczne	53
Badania alergiczne	54
Diagnostyka molekularna chorób zakaźnych	54
Diagnostyczne testy obowiązujące i alternatywne stosowane w obrocie międzynarodowym w rozpoznawaniu chorób zwierząt z listy OIE	55
Podstawy immunoprofilaktyki i immunoterapii	58
Immunoprofilaktyka nieswoista	59
Immunostymulatory biologiczne	59
Immunostymulatory farmakologiczne i pochodzenia roślinnego	60
Immunoprofilaktyka swoista	61
Seroprofilaktyka i seroterapia	61
Szczepionki i szczepienia	63
Przyczyny niepowodzeń szczepień	70
Wybrane zagadnienia z epidemiologii (epizootiologii) klinicznej	71
Badania przesiewowe	72
Ocena badań klinicznych	72
Programy zwalczania chorób zakaźnych	73
ETIOLOGIA, PATOGENEZA, SYMPTOMATOLOGIA, DIAGNOSTYKA	
I ZWALCZANIE WYBRANYCH CHOROBY ZAKAŹNYCH ZWIERZĄT	75
Choroby wielu gatunków zwierząt	76
Wąglik	76
Choroba Aujeszkyego	78
Zakaźna puchlina osierdzia	85
Leptospiroza	89
Paratuberkuloza	92
Gorączka Q	94
Wścieklizna	96
Pryszczyca	102
Gorączka Doliny Rift	105
Gorączka Zachodniego Nilu	107
Chlamydofiloza	109
Pęcherzykowe zapalenie jamy ustnej	112
Tężec	114
Botulizm	117
Salmoneloza bydła i świń	120
Listerioza	126
Trypanosomoza przenoszona przez muchę tse-tse	129
Choroba akabane	134
Krwotoczna gorączka krymsko-kongijska	137
Krwotoczna choroba zwierzyny płowej	140
Włośnica	143
Mikotoksykozy	145
Aflatoksykozy	147

Fuzariotoksykozy	148
Ochratoksykozy	151
Stachyobotriotoksykoza	152
Zatrucie sporyszem	153
Choroby bydła	156
Bruceloza bydła	156
Babeszjoza bydła	158
Choroba mętwikowa bydła	159
Gąbczasta encefalopatia bydła	161
Gruźlica bydła	164
Dermatofiloza	167
Enzootyczna białaczka bydła	169
Posocznica krwotoczna bydła	171
Zakaźne zapalenie nosa i tchawicy/otręt bydła	173
Głowica	175
Anaplazmoza bydła	177
Kampylobakterioza	179
Teilerioza bydła	180
Inwazja much śrubowych	182
Obrzęk złośliwy	185
Choroba niebieskiego języka	186
Zaraza płucna bydła	190
Guzowata choroba skóry bydła	192
Szelestnica	194
Pomór bydła	195
Brodawczakowatość bydła	198
Enzootyczna bronchopneumonia cieląt	199
Trychofitoza bydła	204
Ospa wielbłądów	206
Choroby owiec i kóz	209
Bruceloza owiec i kóz	209
Zapalenie stawów i mózgu kóz	211
Zakaźna bezmleczność owiec i kóz	213
Zaraza płucna kóz	215
Enzootyczne ronienie owiec	217
Choroba maedi-visna	219
Choroba Nairobi owiec	221
Zapalenie najądrzy tryków	222
Gruczolakowatość płuc owiec	225
Salmoneloza owiec	226
Trzęsawka owiec	228
Serowaciejące zapalenie węzłów chłonnych	230
Pomór małych przeżuwaczy	233
Niesztowica	237
Zakaźna zanokcica owiec	239
Ospa owiec i kóz	241
Choroby świń	244
Zakaźne zanikowe zapalenie nosa świń	244
Enterowirusowe zapalenie mózgu i rdzenia świń	248

Choroba talfańska	251
Bruceloza świń	252
Zespół rozrodczo-oddechowy świń	256
Koronawirusowe zapalenie żołądka i jelit świń	261
Zakażne beztlenowcowe biegunki u prosiąt	266
Choroba pęcherzykowa świń	271
Pomór afrykański świń	274
Pomór klasyczny świń	277
Różyca świń	285
Choroba Nipah	290
Grzybice skórne świń	294
Choroby koni	297
Zakażne zapalenie macicy klaczy	297
Zaraza stadnicza	302
Epizootyczne zapalenie naczyń chłonnych	306
Zakażne zapalenie mózgu i rdzenia koni – wschodnie i zachodnie ...	310
Niedokrwistość zakaźna koni	314
Influenza koni	321
Herpeswirusowe zapalenie jamy nosowej i płuc koni oraz ronienie klaczy	328
Wirusowe zapalenie tętnic koni	337
Nosacizna	344
Japońskie zapalenie mózgu koni	348
Wenezuelskie zapalenie mózgu i rdzenia koni	350
Ospa koni	354
Afrykański pomór koni	355
Zolzy koni	361
Rodokokoza źrebiąt	368
Grzybice skórne koni	375
Choroby psów i kotów	379
Herpeswiroza psów	379
Białaczka kotów	382
Zakażenia kotów wywołane przez koronawirusy	387
Zakażne zapalenie otrzewnej kotów	387
Koronawirusowe zapalenie jelit kotów	391
Panleukopenia kotów	393
Herpeswiroza kotów	396
Kalicjiwiroza kotów	399
Zespół nabytego niedoboru immunologicznego kotów	402
Chlamydofiloza kotów	407
Hemobartoneleza kotów	411
Bartonelezy psów i kotów	413
Borelioza	416
Nosówka psów	418
Parwowiroza psów	424
Zakażne zapalenie wątroby psów	429
Zakaźna gąbczasta encefalopatia kotów domowych i dzikich	434
Leiszmanioza	438
Grzybice skórne psów i kotów	439

Choroby zwierząt futerkowych i laboratoryjnych	443
Trychofitoza lisów	443
Trychofitoza królików	447
Grzybice skórne u świnek morskich	450
Mikrosporoza u świnek morskich	452
Grzybice skórne u chomików	455
Grzybice skórne u myszokoczków	456
Choroby zajęczaków	458
Myksomatoza królików	458
Wirusowa krwotoczna choroba królików	462
Tularemia	465
Choroby ptaków	470
Chlamydofiloza ptaków	470
Zakaźne zapalenie oskrzeli kur	472
Zakaźne zapalenie krtani i tchawicy ptaków	476
Mykoplazmoza ptaków	478
Gruźlica ptaków	483
Wirusowe zapalenie jelit kaczek	485
Wirusowe zapalenie wątroby kaczek	487
Pastereloza drobiu	488
Ospa ptaków	491
Tyfus kur i biała biegunka piskląt	494
Zakaźne zapalenie bursy Fabrycjusza	497
Choroba Mareka	502
Rzekomy pomór drobiu – choroba Newcastle	506
Wysocy zakaźna influenza drobiu	513
Aspergiloza drobiu	519
Choroby ryb	521
Epizootyczna martwica układu krwiotwórczego	523
Zakaźna martwica układu krwiotwórczego ryb łososiowatych	525
Choroba wirusowa łososi	527
Wiosenna wiremia karpi	528
Wirusowa posocznica krwotoczna ryb łososiowatych	530
Anemia zakaźna łososi	533
Zakaźna martwica trzustki ryb łososiowatych	535
Choroby pszczół	538
Choroba roztoczowa pszczół	538
Zgnilec amerykański	541
Zgnilec europejski	544
Choroba zarodnikowcowa	548
Warroza	551
Inwazja małego chrząszcza ulowego	555
Inwazja <i>Tropilaelaps clareae</i>	557
Zespół masowego ginięcia pszczół	561
ZOONOZY	565
Definicja, ewolucja i zwalczanie zoonoz	566
Akty prawne dotyczące zwalczania zoonoz	568
Wykaz zoonoz objętych ustawą o chorobach zakaźnych i zakażeniach	569

Przegląd ważniejszych zoonoz	570
Choroby wywołane przez priony	570
Choroby wirusowe	571
Choroba kociego pazura	571
Kleszczowe zapalenie mózgu	572
Nieszowica wirusowa	573
Limfocytarne zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych	574
Ospa rzekoma	575
Pryszczycza	575
Grypa – influenza	576
Wścieklizna	576
Gorączka denga	578
Żółta gorączka	578
Choroby wywołane przez riketsje i chlamydia	579
Choroba ptasia (chlamydofiloza)	579
Ehrlichioza	580
Gorączka Q	581
Choroby bakteryjne i grzybicze	582
Wąglik	582
Borelioza (choroba z Lyme)	583
Bruceloza	584
Gruźlica odzwierzęca	586
Kampylobakterioza	587
Kolibakterioza	588
Leptospirozy	589
Listerioza	590
Nosacizna	592
Promienica (aktynomikoza)	593
Różycza	593
Salmonelozy	594
Stafylokokoza	596
Tularemia	597
Zatrucia pokarmowe wywołane przez jersinie	599
Dermatomikozy	601
Kryptokokoza	602
Kandydoza	602
Zoonozy w XXI wieku	603
Infekcje pokarmowe	604
Gorączki krwotoczne	605
Wścieklizna, choroba z Lyme, kleszczowe zapalenie mózgu	606
Parazytozy	607
Grzybice skórne	607
Strategie zwalczania zoonoz	608
ZAGROŻENIE BRONIĄ BIOLOGICZNĄ	610
DYREKTYWY UNII EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCE ZWALCZANIA CHORÓB ZAKAŹNYCH ZWIERZĄT I OCHRONY ZDROWIA PUBLICZNEGO	615
Prawo weterynaryjne w Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych	618

Prawo poziome	619
Prawo pionowe	623
Piśmiennictwo	637
Skorowidz	646

Powszechne Wydawnictwo Rolnicze i Leśne Sp. z o.o.
ul. Malownicza 14, 02-272 Warszawa
tel./fax 22 868 45 29; 518 915 289
e-mail: handlowy@pwril.com; www.pwril.com
Ark. wyd. 77; nakład 1500 egz.
Druk i oprawa:
Pabianickie Zakłady Graficzne SA